

Zawada, kościół p.w. Narodzenia NMP

Zawada koło Dębicy - miejscowość w powiecie dębickim (województwo podkarpackie).

HISTORIA. Pierwotny kościół drewniany istniał w Zawadzie już w 1595 r. Obecny wzniesiony został w latach 1645-56 z fundacji Achacego Ligeży. Wielokrotnie odnawiany m.in. w latach: 1830, 1920 i 1936-37, wtedy wymieniono strop i wzniesiono szczyt elewacji frontowej, w 1956 r. wzniesiono kruchtę zachodnią. W latach 1989-93 przeprowadzono gruntowny remont kościoła, stropy płaskie w nawie i prezbiterium zastąpiono sklepieniami kolebkowymi oraz dobudowano wieżę od zachodu.

ARCHITEKTURA. Wczesnobarokowy i neobarokowy. Murowany z kamienia z użyciem cegły. Jednonawowy, z prezbiterium zamkniętym półkoliście, przy którym od północy zakrystia. Przy nawie od północy i południa kaplice ustawione symetrycznie, z których południowa o świątynnych narożach a północna prostokątna. Od zachodu wieża z kaplicą na piętrze, otwartą, z zadaszeniem wspartym na kolumnach. W nawie, prezbiterium i zakrystii sklepienia kolebkowe, kaplice nakryte kopułami z latarniami. Okna zamknięte półkoliście o szerokich glicach, usytuowane w dwóch strefach. Dachy dwuspadowe, z okapem wspartym na licznych drewnianych konsolach. Nad nawą wieżyczka na sygnaturkę, barokowa z latarnią. Nad kaplicami kopuły z latarniami, których ściany rozczłonkowane zostały pilasterkami. Wieża nakryta pseudobarokową kopułą o podwójnej latarni. **Polichromia** w prezbiterium na stropie figuralna i ornamentalna z 1938 r. malowana przez Tadeusza Terleckiego, w nawie na sklepieniu i ścianach bocznych, nowa wykonana przez

Jurija Bodnara

z Ukrainy, przedstawia sceny: koronację obrazu Matki Boskiej Zawadzkiej w 1920 r., wizytę Karola Wojtyły, metropolity krakowskiego na uroczystościach 50-lecia koronacji obrazu, 15 tajemnic różańcowych oraz postacie Ewangelistów.

Witraże.

Dwa w prezbiterium wykonane według projektu

Jurija Bodnara

z Ukrainy, przez

Zbigniewa Gustaba

z Krakowa, przedstawiają: Narodzenie Pana Jezusa i Anioła oznajmującego pasterzom Dobrą Nowinę. Pozostałe witraże pochodzą z początku XX w.

WYPOSAŻENIE WNEŹRZA. **Ołtarz główny** z rokokowy z 2. poł. XVIII w., z bramkami po bokach, na których umieszczono rzeźby św. Wojciecha i Stanisława. W polu głównym słynący łaskami **obraz** Matki Boskiej z Dzieciątkiem, z

końca XVI w. malowany na desce, w typie Matki Boskiej Śnieżnej, koronowany dwukrotnie w 1920 i 1924 r., po odzyskaniu skradzionych koron. Na zasuwie obraz Matki Boskiej

Niepokalanie Poczętej z XVIII w., w zwieńczeniu obraz św. Trójcy, w typie Tronu łaski, zapewne z XIX w. Ołtarz główny odsłaniany mechanizmem połączonym z dużych rozmiarów pozytywką, wykonaną w 1937 r. w Samborze przez

Leopolda Matznera

, muzykę ułożył Michał Murdzek.

Ołtarze boczne

: dwa przy tęczy, neobarokowe z XIX w., z obrazami Chrystusa i św. Józefa z XX w. a w zwieńczeniach św. Katarzyny i Wacława, owalnymi z XIX w.; 3. w kaplicy północnej, późnorenesansowy z XVI/XVII w., w nim nowa rzeźba św. Franciszka w grocie; 4. w kaplicy południowej, późnobarokowy z XVIII w., niekompletny, w nim obrazy św. Anny Samotrzeć i Kazimierza Królewicza z XIX w.

Chrzcielnica

rokokowa z 2. poł. XVIII w., z obrazem Chrztu Chrystusa w Jordanie, barokowym w zaplecku.

Ambona

rokokowa z 2. poł. XVIII w.

Prospekt organowy

rokokowy z 2. poł. XVIII w. na nim

organy

22-głosowe wykonane przez
Włodzimierza Truszczyńskiego
z Warszawy w 1999 r.

Obrazy

: 1. Matki Bożej Różańcowej; 2. św. Antoniego, oba z XVIII/XIX w.

Rzeźby

: 1-2. krucyfiksy barokowe, z nich jeden z XVII w. w tęczy; 3. Chrystus Zmartwychwstały, barokowa z XVIII w.

Tekst umieszczony 23.10.2003, aktualizowany 31.12.2003

Zdjęcia z wnętrza kościoła wykonał **ks. Krzysztof Czaja**

LITERATURA

-

Kornecki M., Kościoły diecezji tarnowskiej, [w:] Rocznik diecezji tarnowskiej na rok 1972, Tarnów 1972

Krupiński A., Zabytki urbanistyki i architektury województwa tarnowskiego, Kraków 1989

Pasternak P., Katalog organów w diecezji tarnowskiej, maszynopis

